
Revista Musical Catalana

Butlletí mensual de l'Orfeó Català

La producció musical de Domènec Terradellas, deixeble de Durante

Qui hagi visitat la galeria de músics il·lustres del Conservatori Municipal de Nàpols, haurà pogut observar que al costat de Durante hi ha un quadre amb una figura ben destacada, que ni per les faccions ni pel cognom no té res d'italiana, sota del qual hi ha escrit: *Domenico Terradellas*. Per molts serà nou aquest cognom, com ho serà també la notícia que aquest gran músic fou català. Ben poc sabem de la seva vida. Sabem, però, que nasqué a Barcelona l'any 1713, precisament en aquell mateix any en què les ferotges tropes de Felip V s'apropaven a Barcelona, envaint i omplint de dol la nostra terra, trepitjant iníquament els nostres drets sagrats i les nostres llibertats.

Segons diu el Sr. Carreras, "eren sos pares uns senzills pagesos jornalers que vivien en l'extingida parròquia de Santa Eulàlia de Mèrida, barri de Ribera. Al cap d'un any d'haver nat, poc més o menys, perdé la seva mare. Son pare, el jornalero Pere Terradellas, es casà en segones núpcies amb Elisabet Pujol, vídua, veïna de Barcelona.

"Passà sa infantesa i joventut estudiant música en sa ciutat natal". Més tard, segons diu Florimo (*La scuola musicale di Napoli*, Vol. II), un comerciant amic del seu pare el portà a Nàpols, ben recomanat a l'ambaixada d'Espanya en la dita ciutat, i per mitjà d'aquell amic fou admès com a deixeble del Conservatori de Sant Onofre.

A l'època en què el músic català Domènec Terradellas es dirigí a Nàpols, eren tres els Conservatoris de música on la joventut era sòlidament instruïda en tots els rams de la composició, com també en l'estudi de diversos instruments. Aquests Conservatoris eren els de Sant Onofre, a Capuana, la "Pietà o dei Poveri di Gesù Cristo" i el de Santa Maria de Loreto.

En Terradellas ingressà al Conservatori de Sant Onofre, a Capuana, la direcció del qual, després de la mort del consciencios i infatigable Leo, fou confiada al cèlebre compositor Francesco Durante. Deixeble aprofitat de Scarlatti, no hi ha dubte que Durante fou un dels músics de més relleu d'aquella època i l'únic potser que podia ocupar el lloc que Leo deixà vacant.

Molt contribuïren a exalçar el seu prestigi i reputació, els aprofitats deixebles i després cèlebres compositors que sortiren d'aquella escola (1), com foren Pergolesi, el nostre Terradellas i Jomelli, més tard Sacchini, Piccinni, Paisiello i Cimarosa.

Rousseau deixà escrit en el seu *Dictionnaire de Musique*: "Durante és el més gran harmonista d'Itàlia, que és com dir de tot el món."

Era, a més, home de molt seny, de gran prudència i d'una justícia inflexible. Una prova. Gluck arribà a Nàpols amb la partitura "La Clemenza di Tito", que fou donada allí per primera vegada al públic. En aquesta òpera, en la penúltima escena del II Acte, on es troben les paraules "Se mai senti spirarti sul volto", Gluck introduí alguna novetat, la qual consistia, segons Desnoiresterres (les paraules del qual citem al peu de la lletra per a no desvirtuar-ne el sentit), en això: "Pendant une longue tenue di Caffarelli (2), les instruments ne laissaient pas d'accompagner avec une prépondérance inusitée jusque-là." Això mogué gran enrenou, i fou causa de molta gatzara i protestes de part dels compositors napolitans, moguts més aviat per l'enveja que per altre motiu raonable. Ho consideraven com un crim. Decidiren presentar el cas a Durante, que en aquestes matèries, com diu l'autor citat, era com un pare de l'Església. La seva sentència tenia tota la força, tota l'autoritat d'un article de fe, i contra el seu fall no hi havia apel·lació. Li presentaren la partitura de Gluck. El mestre examinà amb seny l'indret tan blasmat, i posà fi a la discòrdia amb les següents paraules: "Jo no puc pas decidir si aquest passatge és del tot conforme a les regles de composició, però jo m'atrevesc a dir que tots nosaltres, començant per mi, estaríem ben orgullosos d'haver-lo imaginat i escrit."

Sota la direcció d'un mestre tan famós, cal suposar com el nostre Terradellas, fort temperament musical, aprofitaria bé les lliçons.

(1) "Aquesta cèlebre escola napolitana fundada per Alessandro Scarlatti (1649-1725) veié tres generacions d'artistes contribuint amb llur treball a fer-la resplendir amb el més viu esclat. La primera d'aquestes generacions està representada per Leo, Vinci, Sarri, Porpora, Hasse, Feo, Abos i Pergolesi; la segona comprèn Jomelli, Guglielmi, Traetta, Anfosi, Terradellas, Piccinni, Sacchini, etc.; la tercera ha estat il·lustrada com mai per Paisiello i Cimarosa".

(Gustave Chouquet, *Histoire de la musique dramatique en France*.)

(2) Caffarelli (1703-1783) nasqué a Bari. El seu veritable cognom és Majorani; prengué el de Caffarelli del cognom del seu protector Caffaro; fou un cèlebre cantant, però d'una gran vanitat pueril. Féu una gran fortuna i es comprà el ducat de S. Donato, prengué el títol de duc i es féu construir un gran palau; féu esculpir sobre la porta d'ingrés aquesta inscripció: *Amphion Thebas, ego domum* (Amfió construí Tebas, jo aquest palau).

El nostre compositor es presentà al públic, el mateix any que morí el jove i malaguanyat Pergolesi (1710-1736). Aquest compositor fou d'un tremp musical com pocs se n'han vist, i morí, joveníssim, a l'edat de 26 anys. Pergolesi va perfeccionar alguna de les parts de la composició com el recitat, modificà l'acompanyament introduint nous mitjans d'expressió, i donà a la melodia una vitalitat i amplitud fins aleshores desconegudes. Calia, però, aportar nous recursos en el camp de la modulació i de les dissonàncies; calia, encara, corregir molts abusos, introduir nous elements, trobar nous mitjans d'expressió, cosa que féu En Terradellas amb tant d'encert que més tard els grans mestres s'aprofitaren de les seves innovacions.

Galuppi l'imità en la seva *Andròmaca*, Piccinni en *La Buena Figliola*, Jomelli en les seves obres *Armida*, *Demofonte* i *Ifigènia*. Tartini en les seves últimes composicions, com també els grans compositors Gluck i Haendel.

Cal veure què diuen els grans compositors i musicògrafs de l'obra musical de Domènec Terradellas.

Fétis, que no és mai pròdig a fer lloances, parlant del nostre músic diu: "*Revelà un geni feliç, un rar talent d'expressió, li un gust de l'harmonia més vigorós que el de Hasse, del qual semblava haver adoptat l'estil per a les melodies. Pel que es refereix a l'energia i a la grandiositat, tenia més semblança amb Majo i amb Jomelli*". (F. J. Fétis. "*Biographie universelle des musiciens*").

No tan lacònic i amb frases de molt relleu ens en parla també Laborde en l'obra *Essai sur la Musique ancienne et moderne*. En el vol. III, cap. IV. *Compositeurs italiens*, pàg. 238, diu: "Terradellas o Terradiglias, Napolità (1), deixeble de Durante, excellent compositor modern, *tient son rang parmi les premiers du siècle*. Aquest mestre posseeix d'una manera singular el talent de la composició teatral, i en aquest gènere és un dels autors que més han honorat l'escola de Nàpols. El seu estil recorda el de Majo: la mateixa solidesa, el mateix desenrotllament en les àries. Terradellas *en diffère par sa vivacité*. Aquest mestre suposava sempre que la seva música havia d'ésser executada per molt hàbils professors; ja que no els dispensà de cap dificultat ni treball, etc."

Més amunt he citat algunes paraules de Rousseau en elogi del mestre; bo serà que diguem l'estimació que li mereixia l'obra del deixeble. Ningú millor que ell no ho podia fer. Rousseau coneixia bé la música d'En Terradellas, d'ell prenia consell i tal vegada és degut al nostre músic el rejuveniment de la decadent escola francesa que Rousseau fustigava tan durament. Vegi's, sinó, la llarga i interessantíssima "*Lettre sur la Musique française*", lletra que posa ben alt el nom d'En Terradellas. El curt espai de què puc

(1) Cal advertir que Laborde, com la major part dels contemporanis, inclús Gretry, cregué que Terradellas era napolità.

disposar no em permet fer un estudi detallat d'aquesta lletra. Citaré només el que diu en el *Dictionnaire de Musique*, Art. Compositeur: "Aquest foc interior que arbora, que turmenta el *Compositor* contra la seva voluntat, és el que inspira incessantment els nous Cants, sempre agradables; les expressions vives, naturals que van al cor; una Harmonia pura, corprenedora, majestuosa, que reforça i adorna el Cant sense ofegar-lo. És aquesta guia divina la que ha conduït Corelli, Vinci, Pérez, Rinaldo, Jomelli, Durante, el més savi de tots, al santuari de l'Harmonia; Leo, Pergolesi, Hasse, *Terradéglia*s, Galuppi al del bon gust i de l'expressió."

Com a final, i per no allargar massa aquest article, retreuré només les paraules de l'eminent musicògraf Amintore Galli, que fou professor d'Història de la música del Conservatori Giuseppe Verdi de Milà. Diu aquest autor en l'obra titulada *La Música ed i musicisti del secolo X sino ai nostri giorni, ovvero biografie cronologiche d'illustre maestri*. "No és possible recordar el nom de l'excels mestre (Durante) sense que vinguin instantàniament a la imaginació les nobles i grans figures dels seus deixebles: Pergolesi, Traetta, Vinci, *Terradellas*, Jomelli, Piccinni, Guglielmi, Paisiello, Fenaroli. Estol gloriós davant el qual hom sent la imperiosa necessitat d'inclinar el front en senyal d'acatament profund i de la major admiració."

No puc estar-me de citar el que diu el Sr. Carreres, qui pogué examinar algunes obres del nostre compositor. "En el *recitat* fou una figura de gran magnitud. Ell l'enlairà i li donà una forma dramàtica quasi definitiva, copiada després pels seus contemporanis i seguida en el seu conjunt més tard per Weber, Meyerbeer, Gounod, etc. Cal observar que Gluck no adoptà el seu recitat, tan excellent, fins després de sentir les obres d'En *Terradellas* a Londres. Compari's les obres que Gluck composà abans d'aquesta època, entre elles *Artamene* i *La Caduta dei Giganti*, amb les que composà immediatament després, entre elles, *Semiramide riconosciuta* i *Fetide*, i se'ns donarà la raó més completa. Les àries i *duettos* tenen tota la dolçor i tendresa del Pergolesi i del Vinci, alguna vegada amb nota quelcom més moderna, segons Cimarosa i Guglielmi que foren els seus seguidors.

"Les *simfonies* eren sempre brillants i en elles es troben alguns procediments nous seguits després pels mestres de l'escola napolitana. En totes aquestes simfonies hi ha algunes frases que trobem en el seu contemporani Domenico Scarlatti i en el seu seguidor Wolfgang A. Mozart. Aquestes simfonies denoten un pregon coneixement dels instruments de corda, ja que resulten escrites en la seva veritable tessitura i en les adequades posicions."

Les obres del nostre compositor són molt disperses. Això privarà que se'n pugui fer, almenys per ara, un estudi seriós. El mateix passa amb les obres de Durante. Això prova la importància i la gran estima de les obres llurs. Es pot dir que en totes les principals biblioteques d'Europa hi ha quelcom d'En *Terradellas*. Abans d'assenyalar aquests centres d'estudi on es

troben disperses les seves obres, les enumeraré breument en ordre cronològic, tal com foren presentades al públic.

La primera òpera que féu executar fou *Astarté*, llibret italià d'Apostolo Zeno, estrenada a Roma al teatre "Delle Dame" l'any 1736 segons Stainer i Carles Schmidl, i executada també a Nàpols en 1739.

G'intrighe delle cantarine, òpera bufa, estrenada a Nàpols, teatre "dei Fiorentini", 1740.

Romolo, llibret italià de Donat Cupeda. S'estrenà a Venècia l'any 1740. Segons diu Florino (lloc. cit.) Terradellas escriví l'òpera en col·laboració amb el mestre Latilla.

Artemisa, llibret italià d'autor desconegut, òpera en tres actes, estrenada a Roma l'any 1741.

Issipile, llibret italià de Metastasio, òpera en tres actes, estrenada a Florència l'any 1742.

Merope, llibret italià d'Apostolo Zeno i Tagliazucchi. Fou cantada en 1743 a Roma, Bologna i Milà. Segons Riemann estrenada a Florència aquest mateix any; segons Stainer a Roma al teatre "Delle Dame".

Semiramide riconosciuta, llibret italià de Metastasio. Alguns autors diuen que la primera representació d'aquesta òpera fou a Roma, al teatre "Delle Dame", en 1743. Riemann diu que fou a Florència, en 1756.

Després del 1743, i potser en aquest mateix any, fou nomenat Mestre de Capella de Sant Jaume i Sant Ildefons, església nacional dels espanyols a Roma. Aquí escriví misses, motets i salms.

El clima de Roma, però, no fou favorable a la seva salut ja molt ressentida, i en sol·licitar el permís per absentar-se, aquella Congregació el foragità d'una faisó ben ignominiosa i que certament no es mereixia el gran mestre català (1).

En 1746 presentà en el "King's Theatre Opera House" de Londres, l'òpera *Anibale in Capua*. Féu executar també aquest mateix any, el dia 25 de desembre, l'òpera *Mitridate*, llibret italià d'Apostolo Zeno, amb un èxit tan extraordinari que es repetí deu nits seguides. El comte de Middlesex, encarregat de la direcció del teatre, el contractà per a la temporada següent (2) en què es representà l'òpera *Bellerophon o Bellerofonte*, llibret italià en tres actes, que tingué el mateix èxit que l'anterior, i s'hagué de repetir també deu vegades. En aquesta òpera es veu usat per primera vegada el *crescendo*, com també el *forte* i *piano*, fins aleshores inusitat (Burney *A General History of Music*, Vol. IV, pàg. 456).

(1) Si examinéssim a fons per què fou expulsat, potser hi trobaríem, com diu Rafael Carreres, l'etern plet entre el caràcter català i el castellà. Però quan aquella Congregació li tanca les portes, Londres les hi obre de bat a bat, i precisament en aquell teatre on Gluck aquell mateix any havia presentat *La caduta dei Giganti* i *Artamene*.

(2) Els mestres contractats per aquella temporada foren Paradies, Lampagni, Haendel i Terradellas.

En 1750, de retorn a Itàlia, donà la primera audició de l'òpera *Didone* a Torí, llibret italià de Metastasio. En aquest mateix any presentà una altra òpera, *Imeneo in Atena*, en tres actes, llibret italià de Silvio Stampiglia, Venècia, teatre de Sant Samuel.

De retorn a Roma escriví algunes àries i l'òpera *Sesostri*, que fou l'última, llibret d'Apostolo Zeno, executada a Roma pel Carnaval de 1751.

Domènec Terradellas morí en aquest mateix any de 1751 en la mateixa ciutat de Roma, i fou sepultat a Sant Llorenç in *Lucina* (1).

Sempre ens ha estat altament simpàtica la figura de Jomelli, per això no hem cregut mai (i actualment cap escriptor seriós no les creu) les fantasies i anècdotes publicades en la *Gasetta* de Leipzig, arran de la mort del nostre Terradellas. Transcriuré solament a títol de curiositat i amb les mateixes paraules, el que diu Felip Pedrell en *Músics vells de la terra*:

"Es pretén que morí de disgustos causats per enconades enveges professionals. La tristíssima anècdota que a propòsit de la mort d'En Terradellas va fer córrer la "*Gasetta de Leipzig*" (Vol. II, pàg. 434) d'aquella època, anècdota injuriosa tant per al caràcter com per a l'ingeni del mestre Jomelli, és una maliciosa invenció, sempre de mal gust, i d'una falsedat evident que per fortuna ja va ésser desmentida victoriosament per En Fétis.

Segons l'esmentada "*Gasetta*", sembla que, després d'haver obtingut aclamacions excepcionals l'òpera *Sesostri* del compositor català, estrenada a Roma l'any 1751, mentre que la d'En Jomelli, el seu rival, havia estat acollida amb protestes, (i retirada de l'escena), aparegué el cadàver d'En Terradellas ple de punyalades a les vores del riu Tiber. Afegeix la història del fet que el poble romà atribuí l'assassinat a Jomelli i que es gravà una medalla a honor d'En Terradellas, en la qual apareixia aquest sobre un carro triomfal tirat per aquell, i al revers de la medalla les paraules *io son capace*, copiades d'un "recitativo" d'una òpera d'En Jomelli, a fi que no quedés dubte sobre la significació de l'allegoria. Segons una altra versió, En Terradellas fou víctima d'una metzina preparada en un vas de refresc en terminar una funció religiosa per a la qual el mestre barceloní havia escrit uns *Salms* de vespres i una *Missa* excellent. La desventurada fi del mestre català inspirà a un poeta italià una composició dedicada a *la morte di Terradeglias* i se citen aquests dos versos tan desgarbats i de tan grollera inventiva com l'anècdota en qüestió:

La tromba — ti porto alla tomba.

Entre les obres d'En Terradellas es troba un Oratori, intítulat *Giuseppe riconosciuto*. Algun autor creu que fou una de les primeres obres que es-

(1) Tenim l'òbit de D. Terradellas. Diu que morí a Roma el dia 20 de maig de l'any 1751, a l'edat de 38 anys, fill de Pere, natural de Barcelona. A continuació diu: "Mtro. di Cappella, dimorante a strada Paulina, munito dei S. S. Sacramenti della Penitenza e S. S. Viatico, morí nella Comunione della Santa Madre Chiesa e fu sepolto in questa parrocchiale chiesa" (de Sant Llorenç in *Lucina*).

criví, si no la primera. És donà la primera audició d'aquesta obra a la gran sala, avui encara existent, de l'Oratori dels P.P. de St. Felip Neï de Nàpols. Creuríem que la partitura de l'Oratori *Giuseppe riconosciuto* es troba en la biblioteca musical dels esmentats religiosos, biblioteca ben rica en aquest gènere de composicions, desconeguda gairebé de tothom i fins avui no estudiada.

Stainer diu, parlant de les obres d'En Terradellas: "És inclosa en el catàleg de música eclesiàstica adquirida per J. F. Libau, sacerdot de Santa Gúdula, Brusselles, 1765 (printed by Van der Straeten: Pays Bas, 1889) una *Nocturna Procella*, per a una veu." Aquesta obra no l'hem vista en cap més autor. També diu: "Hi ha una obra publicada l'any 1746, per Walsh, que conté música de les òperes més primitives de Terradellas, encapçalades amb la dedicatòria següent: "12 àries i dos duettos. All'eccellenza di Melusina Baronesa di Schulemburg, Contessa di Cheterfield, Queste compositioni di musica delle alme grandi nobile sollievo qual tributo di rispetto e d'ammirazione dedica e consacra l'umilissimo e devotissimo servo, Domenico Terradellas."

També F. Pedrell ens parla d'una col·lecció d'àries (lloc cit.) i diu: "Les arie del *Bellerophonte* i *Mithridate* foren gravades i publicades a Londres. Hem vist la col·lecció núm. II, pertanyent a la d'arie del *Mithridate* (nombre d'ordre que indica probablement haver-se editat amb el núm. I la col·lecció d'arie pertanyent a la primera o *Bellerophonte*). Consta de 6 arie: la 1.ª, en *si bemoll*, amb acompanyament de quartet, en què es menciona el nom de l'executant, Signora Catarina (*Chi nacque alle pene*); la 2.ª, en *sol major*, amb acompanyament del mateix gènere, executant, Signora Pirker, del Sigr. Terrateglias (sic) (*Amor per me non senti*); la 3.ª en *do major*, acompanyament id., executant el Sigr. Ciacchi (*Chi fingere non sà*); la 4.ª, en *la major*, acompanyament id., executant Sgra. Trasi (*Non so se sdegno o amor*); la 5.ª, en *la major*, amb acompanyament de violí, oboè solo i baix, executant l'esmentada Sgra. Pircker (*Se spuntan vezzose sull'alba le rose*); la 6.ª, en *fa menor*, amb acompanyament de quartet, executant la Sgra. Reginelli.

"Totes aquestes arie presenten frescor d'idees, naturalitat sense afectació, la lletra ben servida en tots els seus incidents i un treball altament espontani. La viola forma quasi sempre part integrant del quartet en els *ritornelli* i en determinats fragments vocals: en altres casos dobla el baix. La 6.ª és veritablement dramàtica i notable per a aquella època: recorda l'estil de Gluck".

Com he dit abans, d'obres d'En Terradellas se'n troba en les principals biblioteques d'Europa. N'hi ha a Berlín, Londres, Brusselles, Darmstad, Dresden, Cambridge, Milà, Nàpols, Bologna, Schwerin, Viena, Wolfenbüttel, Roma i Barcelona.

Biblioteca reial de Berlín (In MS L, 268). Una ària, duetto i tercetto

per a veus amb acompanyament instrumental (In MS 139). Una ària per a soprano. "Se perde l'usignolo" (Publicada en Bellerofonte).

British Museum (In Add. MS 31.598; Terradellas. In Roma). "Fra l'ombra del timore", per a soprano amb baix figurat. (In Add. MS 31.624: In Venezia 1744, del Sigre. Domco. Terradellas"), 4 àries per a soprano amb acompanyament instrumental i baix figurat: "L'onda dal mar divisa"; "Deh respirar lasciatemi"; (n'hi ha també una còpia manuscrita al Museu Fitzwilliam). "Conservati fedele" i "Se d'un amor tirano". Aquestes dues últimes són també publicades en les "Dodici arie" de D. Terradellas, 1747. Aquestes 4 àries probablement formen part de l'òpera *Artaserse*, executada al teatre S. Gio. Crisostomo, Venècia.

(In Add. MS 14.219, pag. 117: "Alle Dame", 1751, Scena del Signor Domenico Terradellas), per a soprano amb acompanyament instrumental; "Solitudini amene, ombre gradite". (Probablement de l'òpera *Sesostri* executada a Roma al teatre Delle Dame, 1751).

Biblioteca del Conservatori de Brusselles (Vegeu el catàleg de Wotquenne, vol. 2) N.º 4.903, ària "Dove si vide mai" (hi ha una còpia d'aquest manuscrit al Conservatori de Nàpols), i "Figlio ascolta" de l'òpera *Merope*. N.º 8.154 parts manuscrites separades d'una obertura de Terradellas.

Biblioteca de Darmstad. Aria "Oh Dei quel mi sorprende", per a soprano, amb acompanyament instrumental (se'n troba també una còpia al Museu Fitzwilliam amb data de 1743). Fou publicada en "Dodici arie" 1747 i la frase "l'amato figlio Epitide" que en ella es troba és de l'òpera *Epitide*.

Biblioteca de Dresde (Vegeu el catàleg d'Eitner), 27 àries amb acompanyament instrumental.

Museu Fitzwilliam, Cambridge (Vegeu el catàleg de Fuller Maitland i Mann, 1893). (In MS 142) partitura de l'obertura i cants de l'òpera *Merope*. "Alle Dame 1743" (In MS 145, tres àries "Alle Dame", 1743) "O Dei" (Vegeu la biblioteca de Darmstad); "L'augelin" (publicat en l'òpera *Anibale in Capua*); "Un bel gentil" (Vegeu la Biblioteca de Nàpols) i el cant "Deh respirar" (n'hi ha una còpia al British Museum amb data de 1744).

Biblioteca del Conservatori de Milà. 7 àries amb acompanyament instrumental.

Biblioteca del raial Conservatori de Nàpols. 7 àries: "Non sperar", reduïda per a quartet; "Un bel gentil sembiant", reduïda per a quartet; "Dove si vide mai"; "Un bel gentil sembiant", per a una veu i orquestra; "Non sperar", amb acompanyament d'orquestra; "Di spavento gia smania", amb acompanyament d'orquestra; "Quella fede", també amb acompanyament d'orquestra; una cantata "Perfido sempre" per a una veu sola; una Scena e Cavatina "Spiega ormai", amb acompanyament d'orquestra.

Hi ha encara *Solfeggi* (nel Metodo di Canto del Conservatorio di Parigi); són impresos.

DOMÈNEC TERRADELLAS

(1713-1751)

Reproducció del retrat del mestre català que figura en la
Galeria de músics il·lustres del Observatori Municipal de Nàpols

En l'antic Conservatori, ultra les obres esmentades, es trobava l'ària "Tremate, tremate" que el cèlebre compositor francès Gretry admirava, ja que deia en un llibre de *Mémoires sur la Musique*: "Eren en gran nombre les peces dels grans mestres que la meua imaginació recordava. Una *sobretot* n'hi havia amb la qual comparava les meves idees informes: "Tremate, tremate, mostri di crudeltà! ma il figlio, lo sposo..." Aquesta peça de Terradellas em sembla incloure tot el que constitueix la vera bellesa". Florimo en la seva obra *La scuola musicale di Napoli*, cita també les obres esmentades, més la cèlebre ària "Tremate, tremate". Segurament s'haurà perdut en traslladar els documents de l'antic Conservatori a l'actual de S. Pietro a Majella; també podria ésser que no fos catalogada i que més tard aparegués.

Biblioteca del Liceu musical de Bologna. Partitura manuscrita de l'òpera *Merope* i de l'òpera *Epitide*, llibret italià d'Apostolo Zeno (Vegeu el catàleg Gasparri III.342).

Biblioteca de Schwemin (Vegeu el catàleg de Kade, 1893). Una ària per a soprano amb acompanyament de dos violins, viola i cèmbalo.

Viena Hofbibliothek (Vegeu el catàleg de Mantuani) (In MS 17.033). Una ària "Io son quel pellegrino" de D. Terradellas.

Wolfenbüttel herzogliche bibliothek (Vegeu el catàleg de Vogel, pàgina 66) (MS 302). Una ària "Dono d'amica sorte" en partitura.

Roma. — Arxiu de l'Església de Sant Jaume i Sant Ildefons. — Segons el catàleg d'aquell arxiu el mestre Terradellas és autor de les obres següents: *Credo* a quatre veus, violins i orgues; *Missa* a cinc veus, amb chor, orquestra i orgues; *Missa* a vuit veus, chor, orquestra i orgues; *Missa* a cinc veus, chors i orquestra; *Praestantissime* a cinc veus, tres chors, orquestra i orgues; *O diem* a quatre veus concertades, quatre chors, orquestra i orgues; *Luminosa* a quatre veus concertades, orquestra i orgues; *Beatus vir a solo*, chors i orquestra; *Confitebor* a cinc chors i orquestra; *Credidi* a dos chors, orquestra i orgue; *Dixit dominus* a dos chors, orquestra i orgue; *Laudate a solo*, chors, orquestra i orgues; *Laetatus sum a duo*, chors, orquestra i orgue; *Domine ad adjuvandum* a quatre chors, orquestra i orgues; *Sat laetitiae* a tres chors, orquestra i orgue; *Gradual*, *Antifones* i *Himne* del rés dels Sants Just i Pastor, veus i orgue.

Barcelona. *Biblioteca de Música de la Diputació Provincial.* Una ària "A los Dolores de Maria Santíssima", amb dos violines i baix (text castellà).

Llista de totes les obres fins avui conegudes de Domènec Terradellas

MÚSICA PROFANA

ÒPERES: *Astarté*. — *Gli intrighi delle Cantarine*. — *Romulo*. — *Artemisa*. — *Issipile*. — *Merope*. — *Semiramide riconosciuta*. — *Anibale in*

Capua. — Mitridate. — Bellerofonte. — Didone. — Imeneo in 'Atena. — Sesostrí.

MÚSICA RELIGIOSA

Ultra les composicions ja esmentades que es conserven a Roma i a Barcelona, existeix un Oratori: *Giuseppe riconosciuto*, i les Cantates: *Luminosa consurgit aurora*. — *O Diem*. — *Sat lætitiæ*. — *Plaudite populi*. — *Nocturna procella*.

Les dues últimes composicions es conserven a l'església de Santa Gúdula, de Bruselles.

JOAN ROCA, O. S. B.

